

**Coordination centre
for Integrated Coastal Zone
Management in Belgium**

**a point of contact in the coastal zone
where cross-sectoral themes are discussed**

What are we?

**Coordination centre
=
a point of contact
in the coastal zone
where cross-sectoral themes are discussed**

Why do we do it?

The need for coordination

Coastal zones are complex areas with a highly specific natural character. As a contact zone between land and sea they possess an exceptional diversity of environments, biotic communities, and animal and plant species.

Coastal areas are, owing to their specific characteristics, also very attractive, commercially, for the development of coastal-related economic activities, e.g. port development, fishing, the abstraction of drinking water in the sand dunes, tourism and recreation.

All of these activities lead to a highly dynamic coastal region. Examples of these regional dynamics include mobility, construction activities, street furniture and signage, and other public infrastructure.

Because of the key role the coast fulfils of being a place to work, live and relax in, adequate standards of safety must be ensured as well. And that implies a well-conceived system of coastal protection.

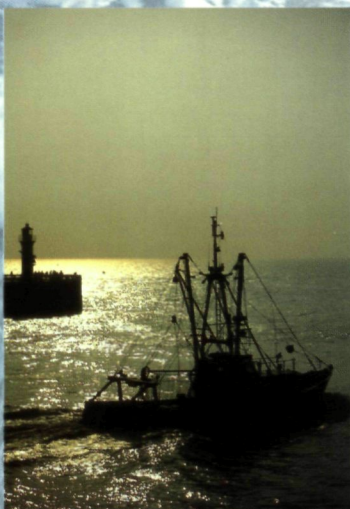
Since numerous activities take place on that 65 km-long coastline, disputes arise, inevitably, between the users of the seaboard. But precisely because of those multitudinous users, there are many unique opportunities out there too, which have to be seized in an acceptable way. To keep all this on the right track a well thought tuning is needed. Which is why three partners submitted a project proposal to establish and develop a coordination centre for a fully-integrated management of our coastal zone.

Who are we?

Partners within the coordination centre

The project is being undertaken by three partners:

- the Provincial Government of West Flanders, acting as project leader;
- the Flemish Government, for the account of the Flemish Minister for the Environment and in its role as chairman of an inter-ministerial Steering Committee on Integrated Coastal Zone Management (ICZM);
- Flanders Marine Institute (VLIZ), as a data and information centre.

Do you want more information?

About the coordination centre

Kathy Belpaeme and Tessa Ruyschaert
Coordination -
Integrated Coastal Zone Management
c/o VLIZ, Vismijn, 45-52 Pakhuizen
B-8400 Ostend
Phone 059-34 21 41
Fax 059-34 21 31
e-mail: kathy.belpaeme@west-vlaanderen.be

About the VLIZ

Dr. Jan Mees, DIRECTOR
Vismijn, 45-52 Pakhuizen
B-8400 Ostend
Phone 059-34 21 30
Fax 059-34 21 31
Website: <http://www.vliz.be>
e-mail: info@vliz.be

About the objective 2 programme

Stefaan Bil, PROGRAMME COORDINATOR
Provinciehuis Boeverbos, 41 Koning Leopold III-laan
B-8200 Sint-Andries (Bruges)
Phone 050-40 34 63
Fax 050-40 31 06
e-mail: stefaan.bil@west-vlaanderen.be

About the Coastel Zone operating cell of the Department of Nature, of the Ministry of the Flemish Community AMINAL

Ir. Jean-Louis Herrier, SENIOR OFFICIAL
255 Zandstraat
B-8200 Sint-Andries (Bruges)
Phone 050-45 41 81
e-mail: jeanlouis.herrier@lin.vlaanderen.be

Kathy Belpaeme's objective for the coming years is to work towards a sustainable management of the coast

Where to find us:

The coordination centre is housed on the premises of the VLIZ, in the old fish market on the docks at Ostend

Colofon

RESPONSIBLE FOR PUBLISHING

Regine Vantiegheem, Externe relaties,
Europese programma's en
Gebiedsgerichte werking,
Koning Leopold III-laan 41,
8200 Sint-Andries (Bruges)

LAY-OUT AND PRESS

Provincie West-Vlaanderen, Grafische Dienst

PICTURES

D. De Kievith, B. Proot, J.J. Soenen,
J. Godecharle, M. Decler, AWZ-WWK

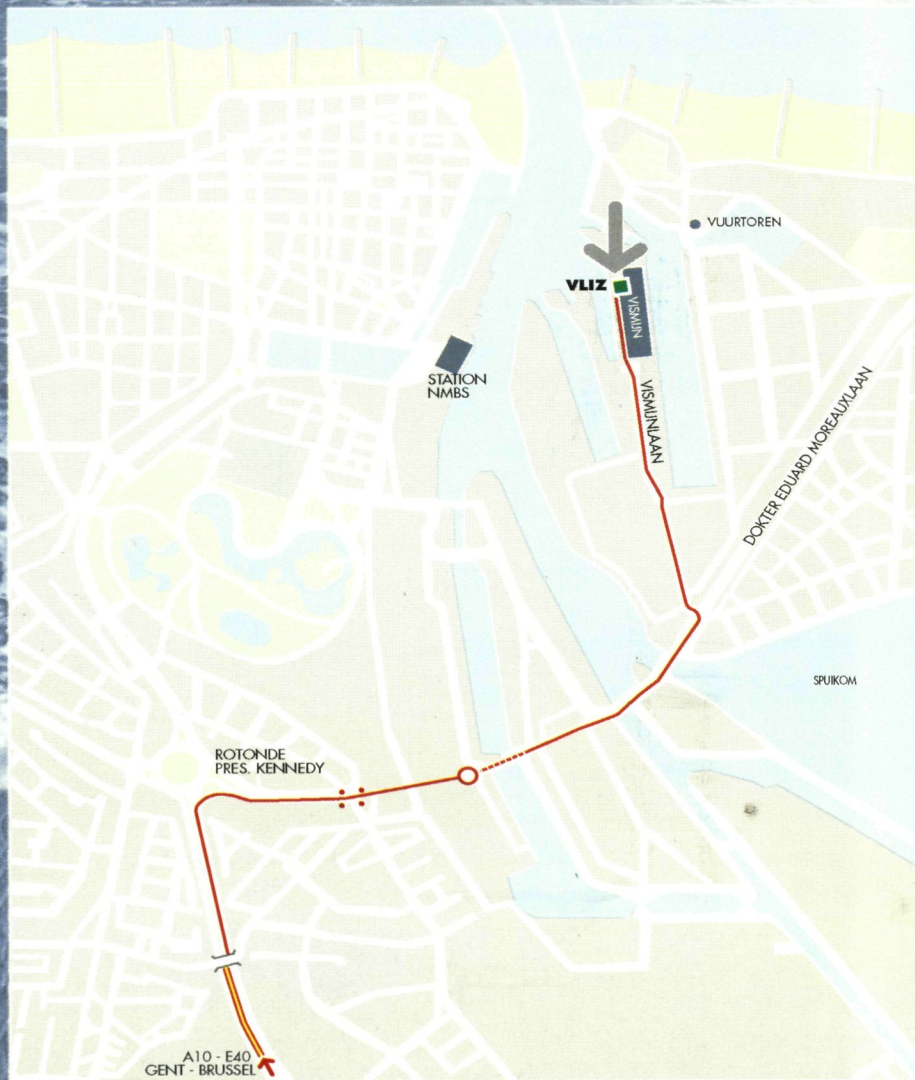
Redaction

Kathy Belpaeme

DEPOT REGISTRATION

D/2002/0248/05

The project comes under the scope of the European objective 2 programme 'Coastal Fishery', which has been instituted, on our coast, for the period 2000-2006.

What do we want to do?

Objectives

In order to steer integrated management on the Belgian coast in the right direction, the coordination centre has, as its object, the following key tasks:

KEY TASKS

TO PROMOTE THE **INTEGRATION** OF **PLANNING** AND **POLICY** OF THE SECTORS AND POLICY-MAKING LEVELS

How: This will be done by monitoring new developments in planning and policy, and by playing a part, in an advisory capacity, during the realization thereof. The intended result is a better attunement of planning and policy between the respective players on the coast and a sustainable approach to coastal development.

TO FOSTER **COOPERATION** BETWEEN THE POLICY-MAKING LEVELS AND SECTORS

How: Via consultative meetings, by citing, as much as possible, initiatives at other levels or in other sectors and by actively encouraging cooperation.

TO ACT AS AN (INTERNATIONAL) **POINT OF CONTACT** FOR INTEGRATED COASTAL ZONE MANAGEMENT

How: The aim of the coordination centre is to serve as a central point of contact for the various levels of Government and other key players on the coast and to offer every private individual, agency or government body the opportunity, via a centralized forum, to ask coast-related questions. Referrals to outside experts will be part of the service, if desired.

TO MONITOR **INTERNATIONAL AND EUROPEAN DEVELOPMENTS** IN INTEGRATED COASTAL ZONE MANAGEMENT

How: By participating in coastal forums or other consultative platforms on coastal zone management, the coordination centre is well placed to keep the various executive levels in Belgium informed of alternatives and statutory obligations in the matter of Coastal Zone Management. Secondly, much can be learnt from the experiences of other countries and – provided the right contacts are made – the parties concerned can strive to find a joint approach to their problems, insofar as this is desirable and feasible.

SECONDARY TASKS

In addition to these four key tasks, the coordination centre will also:

MONITOR SIGNIFICANT ACTIVITIES THAT SERVE TO DEVELOP THE COAST AND TRY AND SHED LIGHT ON THE MOTIVES THEREOF WITHIN AN OVERALL STRATEGY OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

How: The coordination centre can advise initiators of the role that they can fulfil in working up a sustainable strategy for the coast. The undertaking of this task by the coordination centre should result in better understanding among the initiators and prompt them to greater efforts.

KEEP A RECORD OF THE DATA AND THEN, OUT OF THAT, DISTIL A SET OF EFFECTIVE SUSTAINABILITY INDICATORS FOR THE COASTAL ZONE

How: Such a set of sustainability indicators for the coastal zone will be formulated in the course of 2002. The coordination centre will collect the data in consultation with the (government) departments that have access to that information. It's the coordination centre's task to hold the data in a database and keep it up to date.

KEEP AN UP-TO-DATE **INVENTORY** OF ONGOING AND NEW PROJECTS AND INITIATIVES IN THE COASTAL ZONE

How: Via contacts and consultative meetings, the coordination centre tries, as comprehensively as possible, to keep an overview of all projects and initiatives in the coastal zone. For that it will need the full support of all those concerned (private individuals and government bodies). This doesn't mean, however, that the coordination centre will be able to keep close tabs on every single project (e.g. by participating in committees, steering committees, ...).

COMMISSION OTHERS TO MAKE GOAL-ORIENTED **STUDIES**

How: If, after consulting with the consultative group (or the inter-ministerial steering committee), goal-oriented studies are commissioned, externally, to help resolve specific queries, the coordination centre shall outsource those studies and monitor what progress is being made

COMMUNICATE ABOUT INTEGRATED MANAGEMENT AT THE BELGIAN COAST

in order to bring about sustainable management of the coastal zone and a successful implementation thereof, all those concerned must be fully alive to the necessity of a joint approach. They should also feel involved in the issues at hand and in the efforts to find a solution. Communication and participation (involvement) are, in that respect, indispensable tools.

How: This could be done, for example, by providing information to the public (by means of newsletters, seminars, workshops, educational activities, ...), popularization of scientific information and sensitization campaigns.

A few definitions

The coastal zone is, in the "Ecosystem Vision for the Flemish Coast", defined as "an ecological, functionally coherent region, comprising the beach, the mud flats, the salt marshes, the dunes, and the polder areas (which are important for natural recovery and natural regeneration in the dunes and polders)". The initiators have, in this project, opted for a flexible interpretation of this definition, and the marine environment is, accordingly, regarded as part of the coastal zone.

Integrated Coastal Zone Management is defined as "a dynamic, continuous process designed to promote sustainable management of coastal zones. ICZM seeks, over the long-term, to balance the benefits from protecting, preserving, and restoring coastal zones, the benefits from minimizing loss of human life and property, and the benefits from public access to and enjoyment of the coastal zone, all within the limits set by natural dynamics and carrying capacity" (European Commission).

Sustainable development is "that development whose purpose is to meet the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs, and whose realization requires a process of change in which the exploitation of resources, the direction of investments, the orientation of technological development and institutional change are all in harmony and enhance both current and future potential to meet human needs and aspirations"

Abbreviation

ICZM = Integrated Coastal Zone Management

Management structure and cooperation

Coordinating can not be done alone. That's why scores of other departments and governing bodies have a right of consultation as regards the planning and sphere of action of the coordination centre.

Progress on projects is monitored as follows:

1.

THE STEERING COMMITTEE ON INTEGRATED COASTAL ZONE MANAGEMENT TAKES CARE OF THE (POLITICAL) FOLLOW-UP AND DECISION-MAKING

This inter-ministerial Steering Committee is an existing consultative body, set up in 1994 by the Flemish Minister for the Environment. It's composed of representatives from the cabinets of the Federal and Flemish Environment Minister, the Flemish Minister for the Economy and Environmental Planning, the Flemish Minister for Employment and Tourism, the Flemish Minister for Mobility, Public Works and Energy, the Flemish Minister for Monuments and Heritage Landscapes, and also from the Federal Department for the Marine Environment, the administration responsible for coastal defence, the spatial planning Department, the administration for Nature, the administration for tourism, the Institute for Nature Conservation, the non-governmental organizations WWF and Natuurpunt vzw, Flanders Marine Institute (VLIZ) and the provincial government of West Flanders.

2.

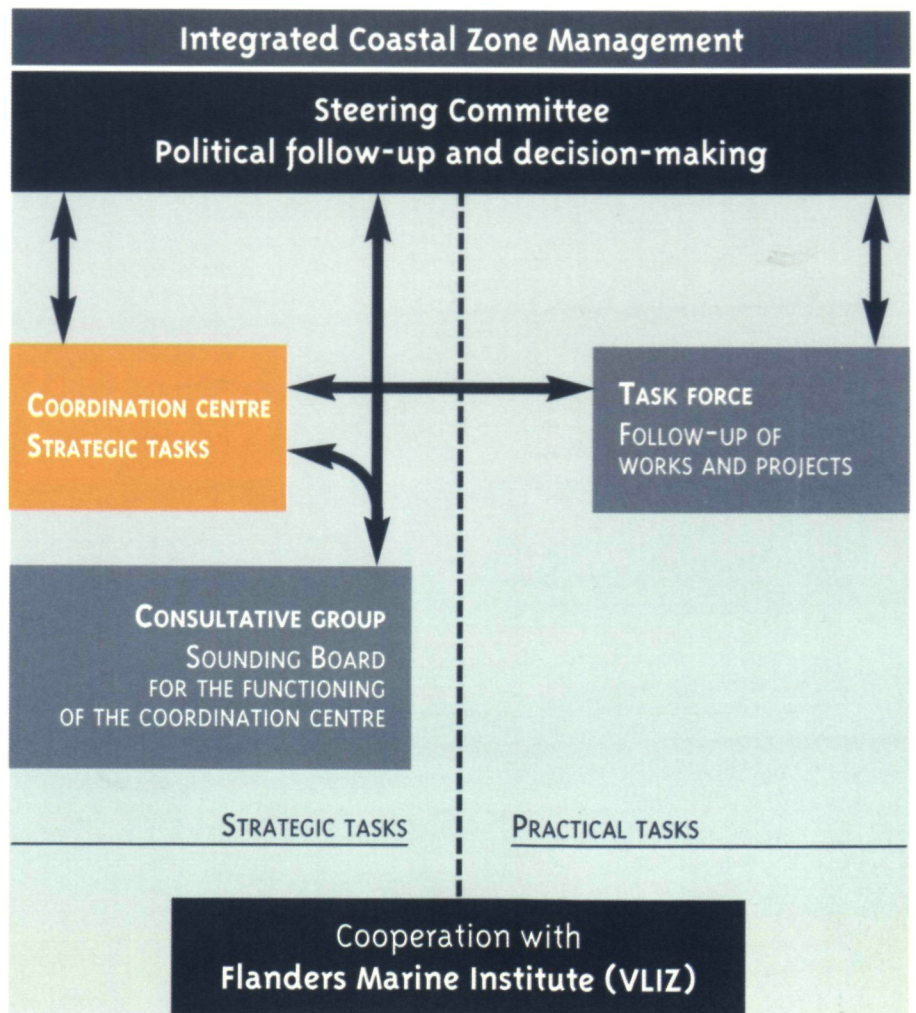
THE CIVIL-SERVICE TASK FORCE ON INTEGRATED COASTAL ZONE MANAGEMENT (THE EXECUTIVE BOARD) IS RESPONSIBLE FOR MONITORING PROJECTS IN THE FIELD AND FOR PREPARING CASE FILES AND PROJECTS.

This task force is an existing body, made up of representatives from the departments responsible for Nature Conservation, for the Marine Environment, for Coastal Protection, for Spatial Planning, for Tourism, the Institute for Nature Conservation, Flanders Marine Institute (VLIZ), and the provincial government of West Flanders. Representatives from other departments can be invited to attend ad hoc whenever a subject is listed on the agenda that concerns them.

3.

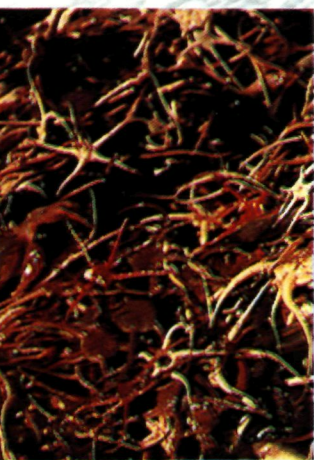
THE CONSULTATIVE GROUP ACTS AS A SOUNDING BOARD FOR THE PROPER FUNCTIONING OF THE COORDINATION CENTRE.

This group is composed of official representatives drawn from all sectors and the four policy-making levels (federal, regional, provincial and municipalities).

www.kustbeheer.be

Coördinatiepunt voor een geïntegreerd beheer van het kustgebied in België

een aanspreekpunt voor de kustzone
waar sectoroverschijdende thema's aan bod komen

Wat?

**Coördinatiepunt
=
aanspreekpunt voor de kustzone
waar sectoroverschrijdende thema's
aan bod komen**

Waarom?

Vraag naar coördinatie

Kusten zijn complexe gebieden met een zeer specifiek natuurlijk karakter. Als contactzone tussen land en zee bezitten ze een uitzonderlijk hoge verscheidenheid aan milieus, levensgemeenschappen, dier- en plantensoorten.

Kustgebieden zijn door hun specifieke eigenschappen ook zeer aantrekkelijk voor het ontwikkelen van kustgebonden economische activiteiten, zoals bijvoorbeeld havenontwikkeling, visserij, drinkwaterwinning in de duinen, toerisme en recreatie.

Vele van deze activiteiten brengen een specifieke dynamiek op gang, zoals mobiliteit, bouwactiviteiten, uitrusting van wegen en andere openbare infrastructuur.

Vanwege de belangrijke functie die de kust vervult om er te werken, te wonen en te ontspannen moet er ook voldoende veiligheid gegarandeerd kunnen worden. Hiermee gaat een doordachte kustverdediging gepaard.

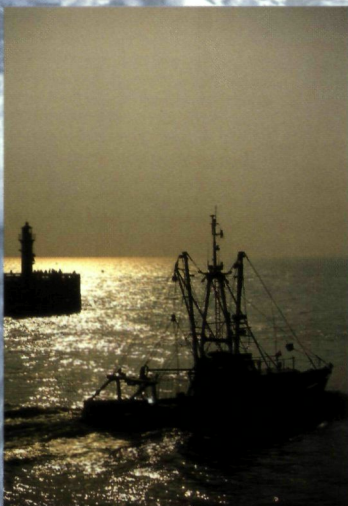
Doordat talrijke activiteiten plaatsvinden op die 65 km lange kustlijn ontstaan onvermijdelijk discussies tussen de gebruikers. Maar net omwille van die gebruikers liggen er ook veel unieke kansen, die op een goede manier aangepakt moeten worden. Om dit alles in goede banen te leiden is er afstemming nodig. Daarom dienden drie partners een project in voor het oprichten en uitbouwen van een coördinatiepunt voor een geïntegreerd beheer van ons kustgebied.

Wie?

Partners van het coördinatiepunt

Het project wordt uitgevoerd door drie partners:

- het provinciebestuur West-Vlaanderen, treedt op als projectleider;
- de Vlaamse overheid, uit hoofde van de minister van Leefmilieu en als voorzitter van een interkabinettengroep geïntegreerd kustzonebeheer;
- het Vlaams Instituut voor de Zee vzw (VLIZ), als data- en informatiecentrum.

Organisatiestructuur en samenwerking

Coördineren en regisseren kan men niet alleen. Vandaar dat ook heel wat andere afdelingen en besturen mee kunnen beslissen wat de planning en werking van het coördinatiepunt zullen zijn.

De opvolging gebeurt als volgt:

1.

DE STUURGROEP GEÏNTEGREERD KUSTZONEBEHEER STAAT IN VOOR DE POLITIEKE OPVOLGING EN BESLUITVORMING

De interkabinettenstuurgroep is een bestaand overlegorgaan, opgericht in 1994 door de Vlaamse minister voor Leefmilieu.

Het is samengesteld uit vertegenwoordigers van de kabinetten van de federale en Vlaamse minister bevoegd voor leefmilieu, de Vlaamse minister bevoegd voor economie en ruimtelijke ordening, de Vlaamse minister bevoegd voor werkgelegenheid en toerisme, de Vlaamse minister bevoegd voor mobiliteit, openbare werken en energie, de Vlaamse minister bevoegd voor monumenten en landschappen, alsook van de federale dienst bevoegd voor leefmilieu op zee, de administratie bevoegd voor kustverdediging, de administratie bevoegd voor ruimtelijke ordening, de administratie bevoegd voor natuur, de administratie bevoegd voor toerisme, het Instituut voor Natuurbehoud, de niet-gouvernementele organisaties WWF en Natuurpunt vzw, het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) en het provinciebestuur van West-Vlaanderen.

2.

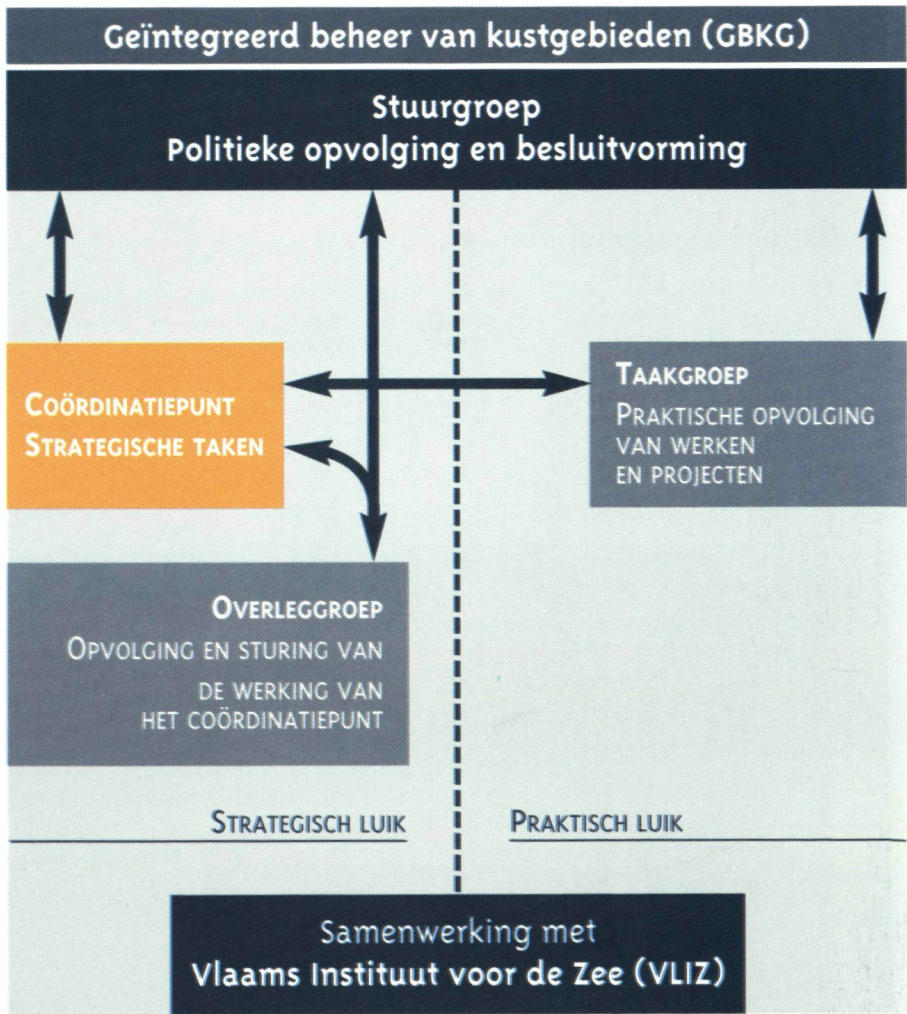
DE AMBTELIJKE TAAGROEP GEÏNTEGREERD KUSTZONEBEHEER (DAGELIJKS BESTUUR) IS VERANTWOORDELIJK VOOR DE OPVOLGING VAN PROJECTEN IN DE PRAKTIJK EN DE VOORBEREIDING VAN DOSSIERS EN PROJECTEN.

De ambtelijke taakgroep geïntegreerd kustzonebeheer is een bestaand orgaan, met vertegenwoordigers van de administraties bevoegd voor natuur, voor leefmilieu op zee, voor kustverdediging, voor ruimtelijke ordening, voor toerisme, het Instituut voor Natuurbehoud, het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) en het provinciebestuur West-Vlaanderen. Vertegenwoordigers van andere administraties en experts kunnen ad hoc uitgenodigd worden wanneer een onderwerp op de agenda staat dat hen aanbelangt.

3.

DE OVERLEGGROEP DIENST ALS KLANKBORD VOOR DE WERKING VAN HET COÖRDINATIEPUNT.

Hij bestaat uit ambtelijke vertegenwoordigers uit alle sectoren en de vier beleidsniveaus.

Hoe: Via contacten en overlegvergaderingen probeert het coördinatiepunt een zo volledig mogelijk zicht te houden op alle projecten en initiatieven in de kustzone. Hiervoor zal de medewerking vereist zijn van alle betrokken particuliere actoren en overheden. Dit betekent niet dat het coördinatiepunt alle projecten van nabij zal kunnen opvolgen (bv. door te zetelen in commissies en stuurgroepen).

GERICHTE STUDIES LATEN UITVOEREN

Hoe: Indien in overleg met de overleggroep of interkabinettenstuurgroep besloten wordt gerichte studies te laten uitvoeren om tegemoet te komen aan specifieke vragen, zal het coördinatiepunt de studies uitbesteden en opvolgen

COMMUNICEREN OVER GEÏNTEGREERD BEHEER AAN DE KUST: om te komen tot duurzaam beheer van de kustzone en een succesvolle implementatie ervan, moeten alle belanghebbenden zich bewust zijn van de noodzaak van een gezamenlijke aanpak. Verder moeten ze zich betrokken voelen bij de problematiek en het werken aan een oplossing. Communicatie en participatie (betrokkenheid) zijn hierbij onmisbare instrumenten.

Hoe: Dit kan bijvoorbeeld via informatieverstrekking aan de bevolking (aan de hand van nieuwsbrieven, studiedagen, workshops, educatieve activiteiten, ...), popularisering van wetenschappelijke informatie en sensibilisering.

Enkele definities

De kustzone wordt in de Ecosysteemvisie voor de Vlaamse kust gedefinieerd als 'een ecologisch functioneel samenhangend gebied, bestaande uit het strand, het slik, het schor, het duin en de voor natuurherstel en -ontwikkeling in duin en polder belangrijke poldergebieden'. Er wordt in dit project geopteerd voor een flexibele interpretatie van deze definitie, en ook het mariene milieu wordt als onderdeel van de kustzone beschouwd.

Geïntegreerd kustzonebeheer wordt gedefinieerd als 'een voortdurend proces met als algemene doelstelling de verwezenlijking van duurzame ontwikkeling in de kustzone door middel van een optimaal beheer van de menselijke activiteiten in deze zone, teneinde de toestand van het kustmilieu te verbeteren en zijn diversiteit te handhaven' (Europese Commissie).

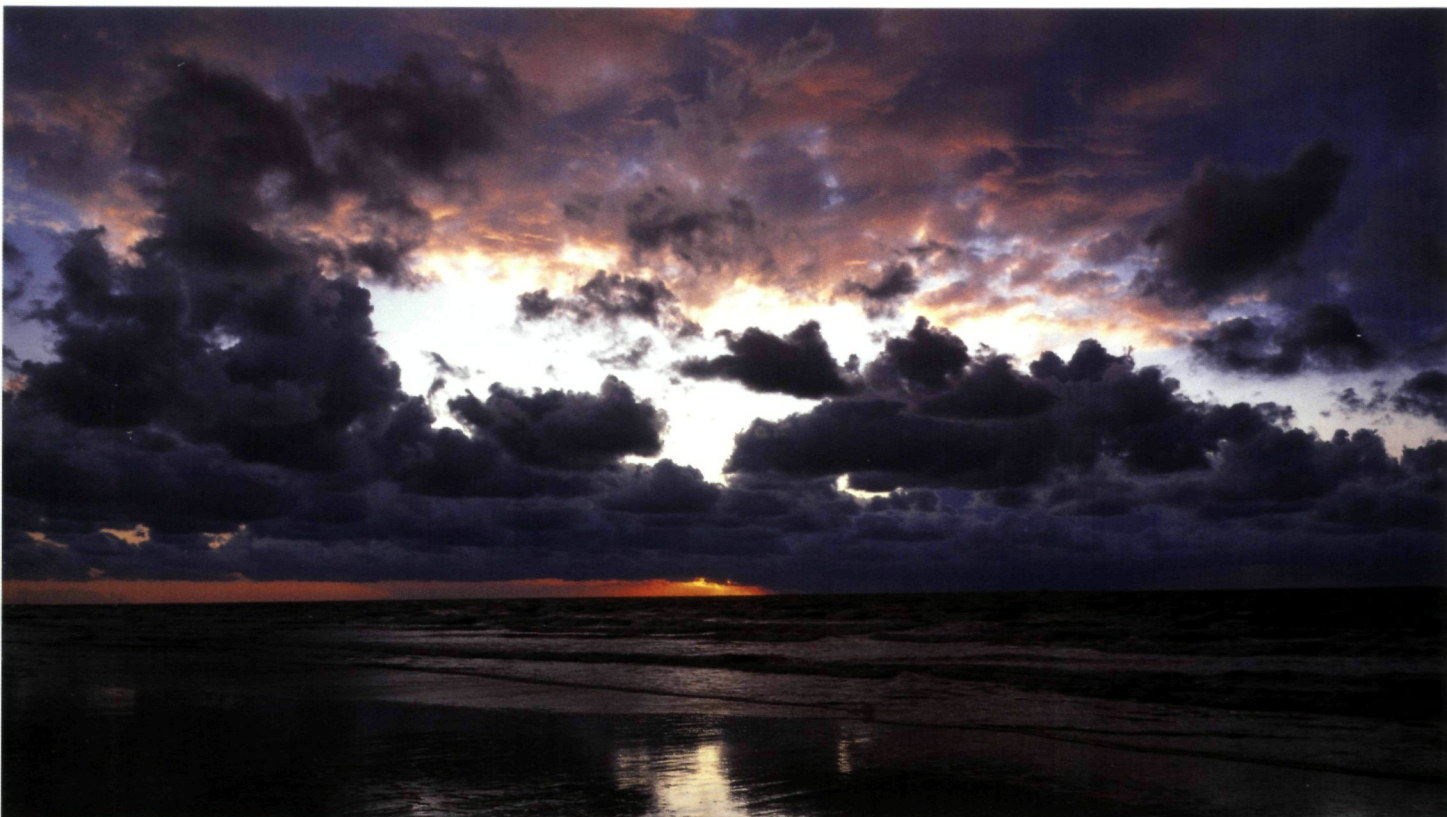
Duurzame ontwikkeling is 'die ontwikkeling die gericht is op bevrediging van de noden van het heden zonder deze van de komende generaties in het gedrang te brengen, en waarvan de realisatie een veranderingsproces vergt waarin het gebruik van hulpbronnen, de bestemming van investeringen, de gerichtheid van technologische ontwikkeling en institutionele veranderingen worden afgestemd op zowel toekomstige als huidige behoeften' (Brundtland-rapport, 1987)

Gangbare afkortingen

GKZB = geïntegreerd kustzone-
of beheer

GBKG = geïntegreerd beheer van
kustgebieden

ICZM = Integrated Coastal Zone
Management

Wat willen we doen?

Doelstellingen

Om het geïntegreerd beheer aan de Belgische kust in goede banen te leiden heeft het coördinatiepunt volgende kerntaken voor ogen:

KERNTAKEN

ADVIES VERLENEN AAN DE ACTOREN DIE ACTIEF ZIJN IN DE KUSTZONE BIJ HET MAKEN VAN BELEIDSKEUZES EN TOEKOMSTPLANNEN

Hoe: Dit zal gebeuren door het opvolgen van nieuwe ontwikkelingen in planning en beleid, en door een bijdrage te leveren aan de advisering bij de totstandkoming ervan. Het beoogde resultaat hiervan is een betere afstemming van planning en beleid tussen de verschillende spelers aan de kust en een duurzame benadering van kustontwikkeling.

HET BEVORDEREN VAN **SAMENWERKING** TUSSEN BELEIDSNIVEAUS EN SECTOREN

Hoe: Via overlegvergaderingen, door maximaal te verwijzen naar initiatieven van andere niveaus of sectoren en door aan te zetten tot samenwerking.

HET OPTREDEN ALS (INTERNATIONAAL) **AANSPREEKPUNT** INZAKE GEÏNTEGREERD KUSTZONEBEHEER

Hoe: Het coördinatiepunt wil een centraal aanspreekpunt zijn voor de verschillende overheidsniveaus en andere spelers aan de kust en ieder individu of instantie de mogelijkheid bieden om op een centrale plaats vragen te stellen die verband houden met de kust. Doorverwijzing naar experts kan indien dit gewenst is.

HET OPVOLGEN VAN **INTERNATIONALE EN EUROPESE ONTWIKKELINGEN** INZAKE GEÏNTEGREERD KUSTZONEBEHEER

Hoe: Door deelname aan kustfora of andere overlegplatforms in relatie tot kustzonebeheer is het coördinatiepunt goed geplaatst om de verschillende bestuursniveaus in België op de hoogte te houden van mogelijkheden en verplichtingen inzake kustzonebeheer. Anderzijds kan veel geleerd worden uit de ervaringen van andere landen en kan via het leggen van de juiste contacten een gezamenlijke aanpak van problemen nagestreefd worden indien dit wenselijk en mogelijk is.

NEVENTAKEN

Naast de kerntaken heeft het coördinatiepunt ook volgende neventaken:

BELANGRIJKE ACTIVITEITEN OPVOLGEN EN BELICHTEN DIE BIJDAGEN TOT EEN STRATEGIE VAN DUURZAME ONTWIKKELING VAN DE KUST

Hoe: Het coördinatiepunt kan de initiatiefnemers op de hoogte brengen van de rol die ze kunnen vervullen bij het uitwerken van een duurzame strategie voor de kust. Het opnemen van deze taak door het coördinatiepunt moet resulteren in een responsabilisering en aansporing van de initiatiefnemers.

DE GEGEVENS BIJHOUDEN VOOR EEN SELEKTIE VAN DUURZAAMHEIDSINDICATOREN VOOR DE KUSTZONE

Hoe: Dergelijke set van duurzaamheidsindicatoren voor de kustzone zal gedurende 2002 uitgewerkt worden. Het coördinatiepunt zal de gegevens verzamelen in samenspraak met de (overheids)diensten die erover beschikken. Het coördinatiepunt zal instaan voor het bijhouden en actualiseren van de gegevens in een databank.

Wil je meer informatie?

Over het coördinatiepunt

Kathy Belpaeme en Tessa Ruysschaert
Coördinatie Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden
p/a VLIZ, Vismijn, Pakhuizen 45-52
B-8400 Oostende
telefoon 059-34 21 41
Fax 059-34 21 31
e-mail: kathy.belpaeme@west-vlaanderen.be

Over het VLIZ

Dr. Jan Mees, DIRECTEUR
Vismijn, Pakhuizen 45-52
B-8400 Oostende
Telefoon 059-34 21 30
Fax 059-34 21 31
Website: <http://www.vliz.be>
e-mail: info@vliz.be

Over het doelstelling 2 programma

Stefaan Bil, PROGRAMMACOÖRDINATOR
Provinciehuis Boeverbos, Koning Leopold III-laan 41
8200 Sint-Andries (Brugge)
telefoon 050-40 34 63
fax 050-40 31 06
e-mail: stefaan.bil@west-vlaanderen.be

Over de cel Kustzone van de afdeling Natuur, van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, AMINAL

Ir. Jean-Louis Herrier, LEIDEND AMBTENAAR
Zandstraat 255
8200 Sint-Andries (Brugge)
telefoon 050-45 41 81
e-mail: jeanlouis.herrier@lin.vlaanderen.be

Kathy Belpaeme's doel voor de komende jaren is te werken aan een duurzaam beheer van de kustzone

Waar vind je het coördinatiepunt?

Het coördinatiepunt is gehuisvest in de lokalen van het VLIZ, in de oude vismijn te Oostende

Colofon

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Regine Vantiegheem, Externe relaties,
Europese programma's en
Gebiedsgerichte werking,
Koning Leopold III-laan 41,
8200 Sint-Andries (Brugge)

LAY-OUT EN DRUK
Provincie West-Vlaanderen, Grafische Dienst

Foto's
D. De Kievith, B. Proot, J.J. Soenen,
J. Godecharle, M. Decler, AWZ-WWZ

Redactie
Kathy Belpaeme

DEPOTNUMMER
D/2002/0248/05

Het project valt onder het Europese doelstelling-2 programma Kustvisserijgebied dat aan onze kust werd ingesteld voor de periode 2000-2006

